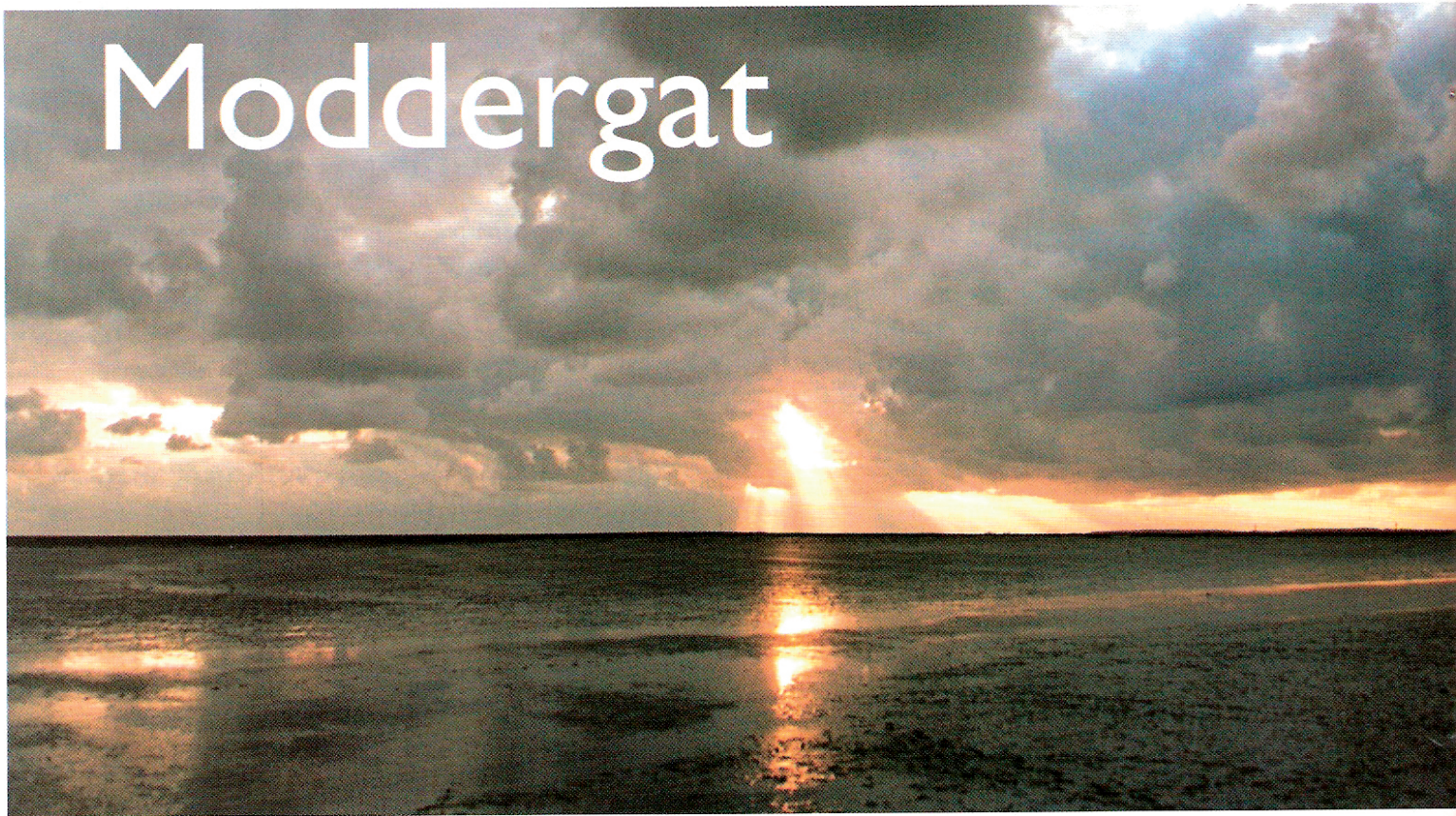

Altijd zondag in Moddergat

Toegegeven, het is geen plaatsnaam waar de levensvreugde vanaf spettert. Maar wie het vlekje op de kruin van Friesland bezoekt, raakt prompt onder de indruk van het beschermde dorpsgezicht dat balanceert op de rand van de Waddenzee en het weidse Friese terpenlandschap. Moddergat is een droom. Die droom veranderde in 1883 in een nachtmerrie, toen bijna de gehele mannelijke bevolking van het dorp een graf in de golven vond. De scheepsramp laat nog steeds zijn sporen na.

Als de zon boven de horizon gluurde en Moddergat uit zijn mistige slaap ontwaakt, begint de Waddenzee aan zijn grote verdwijntruc. Het wegebbende water onthult het wad in al zijn schoonheid. Ontelbare vogels storten zich op de drooggevalle schorren, slikken en zandplaten. Krijsend doen zij zich tegoed aan het koude buffet van kreeftjes, kokkels en pieren. Wattige wolken zorgen voor een schilderachtig decor dat oude Hollandse meesters in opperste staat van opwindung zou brengen.

Dit is het juiste moment om op de stoere zeedijk op een bankje te gaan zitten en te genieten van het fascinerende schouwspel van lucht en water, terwijl de zee-wind een zilte kus op je lippen drukt en als een plumeau de muizenissen uit je bovenkamer stoft. Edvard Grieg moet dezelfde verwondering hebben gevoeld toen hij *Morgenstimmung* uit de Peer Gynt-Suite componeerde.

Het geluid van een auto zorgt heel even voor een valse noot. De wagon heeft een Duits nummerbord. Dat is geen zeld-

zaamheid in Moddergat, want veel huisjes zijn door onze oosterburen als vakantiewoning gekocht. Maar sinds de Duitsers hun blik meer en meer op het oosten van hun Heimat richten, staan veel tweede woningen te koop. Als het geluid van de auto wegsterft, daalt de stilte weer neer in de verlaten straatjes. Moddergat is zo'n dorp, waar het bijna de hele week zondag lijkt.

Duodorp

Samen met het aanpalende tweelingdorp Paesens ligt Moddergat als een lint langs de Waddendijk. Achter de huizen strekt een weids landschap zich uit naar de horizon. Het is in de loop van duizend jaar aan de zee ontworsteld. Met dat geploeter bewezen de Friezen de juistheid van het grapje, dat God de wereld in zes dagen heeft geschapen, behalve Nederland, want dat is door de Nederlanders zelf gemaakt. Paesens en Moddergat hebben samen krap 500 inwoners. In het duodorp staan twee kerken, een kroeg, een hotelpension, een basis-

schooltje en *De Hond*, een van de mooiste stellingmolens van Friesland. Meer niet. „Je vindt hier geen pretparkjes of Center Parcs. Dat willen we ook niet, want de mensen komen hier om van de rust en de ruimte te genieten en vooral ook om actief te recreëren. Wandelen, fietsen en wadlopen zijn favoriet. Bovendien is het dorp een prima startpunt voor een uitstapje naar bijvoorbeeld Dokkum, Schiermonnikoog, of het Nationale Park Lauwers-meer”, loftrompettert de eigenaar van hotelpension Meinsma. De belangrijkste toeristische troef van Moddergat is Museum 't Fiskershúske. Het bestaat uit een expositieruimte en vier gerestaureerde vissershuisjes. Het oudste stamt uit 1794. In een van de popperige optrekjes woonde tot haar dood in 1986 de laatste vrouwelijk visafslager van Nederland, Klaske van der Lei. In haar huisje tikt de klok, maar staat de tijd stil. De bezoeker treft het huisje aan in de staat van rond 1950. Het lijkt alsof de ruimte nog steeds in gebruik is en Klaske elk moment binnen kan stappen.

Ramp

In een van de vissershuisjes hangt aan een mensenhaar een gedroogde zeenaald. Volgens oud volksgeloof voorspelt het langwerpige visje binnenshuis de windrichting. In de nacht van 5 op 6 maart 1883 moet de zeenaald als een dolle hebben getold. Die nacht stak onverwacht een zware noordwesterstorm op met hevig regen- en hagelbuien. Windvlagen met orkaankracht veranderden de zee in een woedend monster en zweepten de golven op tot een hoogte van twintig meter. Het natuurgeweld verpletterde de vloot van Paesens-Moddergat, die bij de Waddeneilanden aan het vissen was. Zeventien schepen gingen naar de kelder. Die rampnacht vonden 83 mannen en jongens een graf in de golven. In vrijwel elk huishouden vielen een of meerdere slachtoffers te betreuren. Sommige families verloren in één klap al hun mannelijke leden. Paesens-Moddergat veranderde in een dorp van weduwen en weesjes. Bittere armoede was hun deel. De ramp kende één

Rijk

*Nog altijd denk ik
iedere keer
bij 't fietsen
langs het pad*

*nog altijd denk ik
iedere keer
bij 't lopen
over 't wad*

*nog altijd denk ik
iedere keer
bij 't varen
door de vliet*

*nog altijd denk ik
iedere keer
bij 't schaatsen
langs het riet*

*nog altijd denk ik
ieder keer
bij 't zitten
op de dijk*

*nog altijd denk ik
iedere keer
wat is dit gebied
toch rijk.*

Jaap Mellink

